

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: „Wspólnotowy model rolnictwa: jakość produkcji i informowanie konsumentów jako czynniki konkurencyjności” (opinia rozpoznawcza)

(2011/C 18/02)

Sprawozdawca: **Carlos TRÍAS PINTO**

Dnia 20 stycznia 2010 r. prezydencja hiszpańska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie:

„Wspólnotowy model rolnictwa: jakość produkcji i informowanie konsumentów jako czynniki konkurencyjności” (opinia rozpoznawcza).

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swą opinię 25 marca 2010 r.

Na 462. sesji plenarnej w dniach 28–29 kwietnia 2010 r. (posiedzenie z 28 kwietnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 116 do 1 – 5 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES zaleca wzmocnienie polityki na rzecz jakości produkcji i informowania konsumentów, które są kluczowymi czynnikami konkurencyjności europejskiego przemysłu rolno-spożywczego oraz poprawy wizerunku rolnictwa. W tym celu należy:

- Dążyć do lepszego uwzględnienia aspektów społecznych, ekologicznych, zdrowotnych i dotyczących dobrostanu zwierząt, które są związane z produkcją rolną, wykorzystując w tym celu nowe narzędzia oparte na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych (TIK).
- Zwiększyć trafność i spójność istniejących instrumentów certyfikacyjnych, dzięki określeniu jasnych, zharmonizowanych i uproszczonych wytycznych.
- Tworzyć kanały dialogu między producentami, przedsiębiorcami, dystrybutorami i konsumentami oraz rozwijać skuteczne strategie komunikacyjne wobec społeczeństwa.

1.2 Konkretnie, EKES proponuje zastosowanie następujących środków:

1.2.1 Narzędzia

- **Wykorzystanie TIK jako narzędzi komunikacyjnych.** TIK są częścią naszego codziennego życia, ale nie są jeszcze wykorzystywane w procesie kupna. Ich zastosowanie w sklepach w charakterze narzędzi informacyjnych pozwoliłoby aktualizować informacje na bieżąco (produkty rolne oznaczają się dużą rotacją), a konsumentom dałoby możli-

wość wyboru informacji i dostęp do nich niezależnie od lokalizacji.

- **Identyfikowalność narzędziem gwarantującym wiarygodność informacji.** W skład łańcucha produkcji wchodzi różne podmioty odpowiedzialne za różne aspekty społeczno-ekologiczne wpływające na ogólną jakość produktu. Śledzenie całego procesu umożliwia zapoznanie się nie tylko z jego głównymi uczestnikami, ale także z ich sposobami postępowania z produktami oraz ze związanymi z tym wskaźnikami.

1.2.2 Instrumenty

- **Włączyć kryteria całościowej jakości do istniejących dobrowolnych systemów,** takich jak oznaczenie ekologiczne UE, jeśli jego zakresem zostaną objęte produkty rolne, lub do istniejących norm jakości, takich jak chroniona nazwa pochodzenia oraz chronione oznaczenie geograficzne.
- **Stworzyć nowy, dobrowolny system certyfikacji dotyczący aspektów społeczno-ekologicznych,** pozwalający konsumentowi na szybką, prostą i wiarygodną ocenę produktu z punktu widzenia całościowej jakości.

1.2.3 Strategie

- **Promocja europejskiego standardu jakości.** EKES proponuje, by rozszerzyć kampanie informacyjne dotyczące europejskich produktów rolnych; należy przy tym podkreślać wysokie standardy jakości i różnorodności spełniane przez te produkty.

— **Promowanie i stosowanie odpowiednich środków.** Administracja publiczna może wykorzystywać narzędzia, którymi dysponuje, do promowania produktów rolnych spełniających normy społeczne i ekologiczne: zamówienia publiczne, zróżnicowanie podatków, kampanie informacyjne, zachęty dla producentów.

2. Wprowadzenie

2.1 Z każdym dniem rośnie znaczenie, jakie społeczeństwo przykłada do ważnych problemów społecznych i ekologicznych. Jest to związane z reakcją na zmianę klimatu, stopniowe wyczerpywanie się zasobów naturalnych oraz rosnące dysproporcje w podziale bogactwa.

2.2 Paradoksalnie, ten stopniowy wzrost świadomości w niewielkim stopniu przekłada się na wybór dokonywany w momencie zakupu (czyli na to, co określa się mianem „świadomej i odpowiedzialnej konsumpcji”). Świadczy to niestety o coraz większym rozdziewie między teoretycznymi poglądami konsumentów ⁽¹⁾ a ich codzienną praktyką.

2.3 Nie możemy jednak zapominać, że w czasach dużej niepewności gospodarczej bardzo złożone staje się systematyczne wprowadzanie do tradycyjnego równania cena – produkt ⁽²⁾ takich zmiennych, jak wpływ społeczny i ekologiczny, zwłaszcza jeśli odbija się to na ostatecznej kwocie, jaką płaci konsument. Niezaprzeczalne jest jednak, że kryzys społeczno-gospodarczy zbiegł się w czasie z kryzysem ekologicznym, i że nie można skupić się tylko na jednym z nich, pomijając drugi. Innymi słowy, jak stwierdził Jacques Delors, kryzys wartości polega na tym, że żyjemy w świecie, w którym wszystko można kupić. Trzeba będzie w związku z tym przywrócić blask naszym wartościom.

2.4 W Unii Europejskiej mamy szczęście dysponować systemem produkcji rolno-spożywczej opartym na wysokich standardach sanitarnych, ekologicznych, społecznych i związanych z dobrostanem zwierząt, który możemy określić jako system całościowej jakości przynoszący nam niewątpliwą wartość dodaną w stosunku do reszty świata, ale wiążący się też z pewnymi zagrożeniami dla konkurencyjności.

2.5 Liczne aspekty składające się na całościową jakość są regulowane przepisami lub wynikają z praktyki stosowanej przez europejski przemysł rolno-spożywczy. W związku z tym produkty są już zgodne z tymi standardami, a producenci ich przestrzegają. Nie dzieje się tak niestety w wypadku wielu produktów importowanych z krajów trzecich. Powoduje to coraz większą różnicę cen między produktami rolnymi pochodzącymi z UE i z krajów trzecich, co oznacza spadek konkurencyjności tych pierwszych.

⁽¹⁾ Z opublikowanego w lipcu 2009 r. sondażu Eurobarometru wynika, że czterech na pięciu Europejczyków uwzględni wpływ kupowanych produktów na środowisko. Opowiadają się oni w większości za wdrożeniem środków na rzecz poprawy charakterystyki ekologicznej produktów.

⁽²⁾ Decyzja zakupu zależy także od właściwości samego produktu (wygląd, prestiż, właściwości odżywcze itd.) oraz od samych konsumentów (wystarczająca ilość czasu, dostępność itd.).

2.6 W związku z tym owa koncentracja na jakości, będąca owocem długiej tradycji i ciężkiej pracy na drodze do doskonałości, nie może być już dłuższą zagroźeniem dla konkurencyjności, lecz powinna stać się okazją do rozwoju. Konieczne jest zatem opracowanie nowych strategii, które wykorzystywałyby wyróżniające cechy naszego modelu produkcji i skłaniały konsumenta do priorytetowego traktowania produkcji europejskiej. Szczególne znaczenie powinna tu mieć polityka informowania konsumentów ⁽³⁾, prowadzona z wykorzystaniem różnorodnych kanałów, w tym skutecznych narzędzi edukacji i informowania konsumenta dostarczanych przez TIK (technologie informacyjne i komunikacyjne).

2.7 Jednocześnie przewidzieć należy niezbędne wsparcie techniczne i finansowe, by nadal rozwijać model rolnictwa wielofunkcyjnego i zagwarantować rentowność europejskich gospodarstw rolnych przy uczciwych cenach dla producentów i zachowaniu trwałych miejsc pracy o wysokiej jakości, co ma podstawowe znaczenie dla zachowania tego modelu.

2.8 Ponadto EKES podkreśla, że poprawie konkurencyjności poprzez działania na rzecz jakości produktów rolnych i informowania konsumentów towarzyszyć powinny środki służące równowadze łańcucha wartości w sektorze rolno-spożywczym, w którym dochodzi obecnie do licznych przypadków zniekształcania cen ze względu na nadużywanie pozycji dominującej przez niektóre podmioty ⁽⁴⁾.

3. Konsument, jakość i aspekty społeczno-ekologiczne

3.1 EKES wielokrotnie potwierdzał już swoje zaangażowanie na rzecz rozwoju zrównoważonego jako kierunku rozwoju ekologicznego, gospodarczego i społecznego Unii Europejskiej. Zaangażowanie to może przyczynić się do wzmocnienia istniejącego już obecnie europejskiego modelu rolniczego poprzez przededefiniowanie pojęcia jakości, w którym obecnie zasadniczo najważniejsze są klasyczne aspekty jakościowe właściwe dla danego produktu (smak, wygląd, rozmiar itp.) poprzez użycie innych kryteriów odnoszących się do środowiska produkcji, w tym aspektów społecznych, ekologicznych, sanitarnych, związanych z bezpieczeństwem oraz z dobrostanem zwierząt. Użyjemy tu określenia „całościowa jakość” opartego na nowych wskaźnikach doskonałości:

3.1.1 Tytułem przykładu proponuje się wziąć pod uwagę następujące kryteria i wskaźniki ⁽⁵⁾ (lista nie jest wyczerpująca):

Wpływ na środowisko:

— Rodzaj nawadniania

— Zużycie energii na produkcję

⁽³⁾ Z przyjęciem szerokiej perspektywy, tzn. z uwzględnieniem potencjalnych konsumentów, czyli młodzieży szkolnej, na którą należy rozciągnąć stosowanie narzędzi edukowania konsumentów.

⁽⁴⁾ Komunikat COM(2009) 591 „Poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie”.

⁽⁵⁾ Chodzi tu tylko o przykłady ilustrujące różne rodzaje wskaźników dla poszczególnych aspektów całościowej jakości. W zależności od rodzaju produktu i stopnia złożoności postępowania z nim konieczne będzie ustalenie szczegółowych wskaźników.

— Odległość od miejsca produkcji

— Rodzaj opakowania

— Gospodarowanie odpadami

Czynniki społeczne:

— Przestrzeganie przepisów kraju pochodzenia

— Stosunek ceny sprzedaży detalicznej do ceny zakupu od producenta

— Rodzaj umowy o pracę (na czas nieokreślony lub określony)

— Zatrudnianie osób niepełnosprawnych

— Równość kobiet i mężczyzn

Dobrostan zwierząt:

— Rodzaj hodowli i warunki przetrzymywania

— Rodzaj karmy

— System transportu

— Metody uboju

3.2 To właśnie w nowych ramach całościowej jakości produkty europejskie będą mogły wyróżnić się na tle produktów z innych krajów, ponieważ już obecnie odpowiadają wielu z wymienionych kryteriów dzięki regulacjom europejskim i przepisom obowiązującym w poszczególnych państwach członkowskich, które są o wiele surowsze niż w innych krajach produkujących żywność. Problem polega na tym, że większość aspektów regulacyjnych nie jest znana konsumentom, co powoduje, że nie są one brane pod uwagę w chwili zakupu, zwłaszcza jeśli konsumenci mają wątpliwości co do wiarygodności informacji. Należy zatem edukować i informować konsumentów, aby zwiększyć popyt na produkty będące efektem lepszych praktyk.

3.3 Nie wspomniano dotąd o bezpieczeństwie produktów żywnościowych, gdyż nie jest to zwykłe kryterium doskonałości, lecz niezbywalny element prawa do zdrowia obywateli europejskich. EKES raz jeszcze wyraża konsternację wobec pobłażliwości, z jaką nadal traktuje się import produktów żywnościowych o niepełnej identyfikowalności (ze względu na wątpliwą interpretację przepisów dotyczących żywności ze strony Komisji i państw członkowskich) lub poddanych działaniu produktów syntetycznych zakazanych w UE. Ich wprowadzanie na rynek to oszustwo wobec konsumentów i nieuczciwa konkurencja wobec producentów europejskich.

4. Identyfikowalność jako narzędzie informowania o jakości

4.1 Obecnie pojawiają się w świecie różne inicjatywy⁽⁶⁾ w zakresie śledzenia całego „cyklu życia” danego produktu. Pewne procedury zostały już wdrożone, zarówno na zasadzie obowiązkowości (np. wołowina w UE), jak i na zasadzie dobrovolności (różne łańcuchy dystrybucji lub inicjatywy w rodzaju *carbon footprint*).

4.2 EKES zaleca nowy sposób wykorzystania tego narzędzia – zasadniczo dobrowolnie – w dziedzinie jakości poprzez włączenie do niego różnych aspektów lub wskaźników społeczno-ekologicznych związanych z produktem, tak aby ułatwić jego interpretację przez konsumenta. Proponuje się zatem, by to skuteczne i wiarygodne narzędzie wraz z odpowiednimi certyfikatami lub kontrolami służyło klientowi do podejmowania decyzji o zakupie z pełną świadomością i na podstawie pewnych i autentycznych danych.

4.3 Konieczne będzie ustalenie niezbędnych mechanizmów, aby uwidocznic odpowiednie wskaźniki. Mogą to być zarówno klasyczne informacje na etykietach – czy to w formie skali oceniającej (jak w wypadku etykiety dotyczącej efektywności energetycznej), czy też w formie takiej jak logo (oznaczenie ekologiczne, chroniona nazwa pochodzenia) lub informacja o recyklingu produktu – jak i informacje dostarczane z użyciem TIK.

5. Potencjał TIK w zakresie informowania konsumentów o jakości produktów rolnych

5.1 Jak dotąd podstawowym źródłem informacji o produkcie była dla konsumenta etykieta. Choć etykieta ma z pewnością istotne znaczenie dla jawności informacji, to na tej ograniczonej przestrzeni pojawia się coraz więcej dobrowolnych i obowiązkowych wzmianek, co może utrudniać dostrzeżalność informacji i jej zrozumienie, nie tylko ze względu na nagromadzenie treści, ale także na jej skomplikowany charakter (czego dobrym przykładem są kody stosowane w wypadku jaj, oznaczające metodę hodowli, kraj pochodzenia i indywidualny numer producenta).

5.2 Ponadto istotną cechą charakterystyczną produktów rolnych jest ich duża rotacja na półkach sklepowych ze względu na sezonowość produktów, a także na zmieniających się w ciągu roku czy nawet w trakcie kampanii dostawców.

5.3 Wielu obywateli zna już technologie informacyjne i komunikacyjne, które w znaczny sposób zwiększają możliwości przetwarzania i gromadzenia informacji (np. kody QR⁽⁷⁾), a których koszt ciągle maleje. Jeśli chodzi o informowanie konsumentów, to należy wziąć pod uwagę użycie zarówno już istniejącego sprzętu osobistego (np. telefonów komórkowych), jak i urządzeń zainstalowanych w miejscu sprzedaży (ekrany dotykowe LCD), a także internetu – tak przed dokonaniem zakupu, jak i po.

⁽⁶⁾ www.tracefood.org lub www.foodtraceability.eu.

⁽⁷⁾ Kod QR (ang. *Quick Reference*) to kod paskowy lub graficzny zapis danych, który umożliwia odczytanie zawartych w nim informacji przy użyciu przenośnego urządzenia z kamerą lub kamery internetowej.

5.4 Niektóre kraje, np. Włochy, wykorzystują już te technologie dla poprawy systemów informowania konsumentów i certyfikacji jakości produktów:

- Targi organizowane przez fundację „Campagna amica” dowodzą, że w ramach widełek cenowych między producentem a konsumentem istnieje spore pole manewru, które można wykorzystać dla zapewnienia rodzinom odpowiedniego zaopatrzenia, a rolnikom – dochodów.
- Urządzenie „Tac salva mozzarella” jest pierwszym systemem analizy, dzięki któremu można się dowiedzieć, czy dana mozzarella została wyprodukowana rzeczywiście ze świeżego mleka czy też ze skrzepu mleka przechowywanego w chłodziarce lub zamrażarce. Nowa technologia jest konkretnym narzędziem obrony hodowców i konsumentów przed oszustwami w dziedzinie produkcji żywności.

5.5 Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, EKES proponuje przeanalizowanie, w jaki sposób można wykorzystać TIK do lepszego informowania konsumentów. Chodzi tu zwłaszcza o moment zakupu, gdyż w większości wypadków konsument podejmuje decyzję o zakupie bezpośrednio w sklepie.

6. Etykiety i nowe wskaźniki doskonałości

6.1 Rozszerzyć zakres oznakowania ekologicznego UE (*European Eco-Flower*) na produkty żywnościowe

6.1.1 Oznakowanie europejskie sygnalizuje jakość z punktu widzenia środowiska naturalnego. Punktem wyjścia dla określenia kryteriów jakości ekologicznej, które muszą spełniać produkty bądź usługi, aby uzyskać to oznakowanie jest analiza „cyklu życia” pozwalająca stwierdzić, czy dany produkt spełnia określone wymagania ekologiczne przez cały czas jego istnienia.

6.1.2 Po dokonaniu przewidzianej przez Komisję analizy⁽⁸⁾ (do 31 grudnia 2011 r.) EKES wypowie się na ten temat, zwracając szczególną uwagę na dwa aspekty:

- dodanie nowego znaku do zawierających już wiele informacji etykiet produktów żywnościowych;
- możliwość pomylenia pojęciowego z oznakowaniem wprowadzonym na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych.

6.1.3 Pozytywnym elementem jest natomiast to, iż konsument będzie już być może znał nowe oznakowanie, stosowane wcześniej w odniesieniu do innych produktów, a także wprowadzenie kryteriów szerszych niż stosowane do produkcji ekologicznej.

⁽⁸⁾ Zgodnie z art. 6 wniosku dotyczącego zmiany rozporządzenia w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowego programu oznakowania ekologicznego (COM(2008) 401 – C6-0279/2008 – 2008/0152(COD)).

6.1.4 EKES proponuje Komisji, by w ramach przewidzianej analizy rozważyła także, w odniesieniu do produktów żywnościowych, możliwość uwzględnienia kryteriów społeczno-gospodarczych (dobrostan zwierząt, równe szanse itd.) na zasadzie doświadczenia pilotażowego dla całego systemu, bez wychodzenia poza ramy rozporządzenia (WE) nr 1980/2000 w sprawie oznakowania ekologicznego.

6.2 Włączenie kryteriów ekologicznych i społecznych do istniejących już norm jakości

6.2.1 Jak wiadomo – EKES często zwracał na to uwagę – istnieją liczne systemy dotyczące jakości produktów rolnych w UE i wiele prywatnych oznakowań i certyfikatów, które mają m.in. następujące wspólne cele:

- zapewnić konsumentowi bezpieczeństwo i jakość produktów;
- zwiększyć wartość dodaną produktów, a tym samym konkurencyjność poszczególnych podmiotów na rynku (producentów, przemysłu przetwórczego i dystrybucji).

6.2.2 Ze względu na tę wielką różnorodność systemów – publicznych i prywatnych – istniejących obecnie w Unii Europejskiej wymienione cele bardzo się rozmywają, a rezultaty mogą być wręcz odwrotne do zakładanych. Może stąd wynikać:

- zamieszanie z punktu widzenia konsumenta z powodu nieznamości poszczególnych systemów;
- utrata zaufania konsumentów do oznaczeń i certyfikatów;
- konflikty między producentami uczestniczącymi w systemach certyfikacji i oznakowań a tymi, którzy w nich nie uczestniczą, a nawet między producentami działającymi w ramach dwóch różnych systemów;
- brak ochrony produktów lokalnych posiadających certyfikaty (na szczeblu europejskim) wobec krajów trzecich.

6.2.3 W związku z tym byłoby pożądane, aby UE podjęła działania w celu uproszczenia i ograniczenia liczby systemów certyfikacji jakości unijnych produktów rolnych.

6.2.4 Przy okazji ujednocniania systemów i kryteriów EKES proponuje, aby Komisja dążyła do włączenia kryteriów ekologicznych i społecznych do istniejących oficjalnych systemów certyfikacji lub do wprowadzenia do tych systemów odpowiednich zmian (oznaczenie rolnictwa ekologicznego, chroniona nazwa pochodzenia, chronione oznaczenie geograficzne, gwarantowana tradycyjna specjalność itd.) na zasadzie wymagań minimalnych.

6.2.5 W niektórych wypadkach te kryteria doskonałości powinny również zostać włączone do norm dotyczących obrotu omawianymi produktami, zwłaszcza jeśli są już częściowo stosowane (jak np. zastrzeżone nieobowiązkowe oznakowanie produktów górskich lub o niskim stopniu emisji CO₂⁽⁹⁾).

6.2.6 W dziedzinie certyfikacji prywatnych UE powinna określić minimalne wymagania dla wszystkich norm, w tym dla wskaźników ekologicznych i społecznych, oraz dążyć do harmonizacji i ujednoczenia poszczególnych rodzajów certyfikacji. Jako przykład podać tu można normę COSMOS (<http://www.cosmos-standard.org>) ujednoczającą różne istniejące w Europie standardy w dziedzinie naturalnych i ekologicznych produktów kosmetycznych, opartą na prostych regułach wynikających z zasad zapobiegania zagrożeniom i bezpieczeństwa na wszystkich etapach produkcji, od uzyskania surowca aż po produkt końcowy. System ten może wejść w życie od kwietnia 2010 r.

6.3 Stworzenie nowego dobrowolnego systemu certyfikacji dotyczącego aspektów społeczno-ekologicznych

6.3.1 Chodzi tu o promowanie nowego systemu certyfikacji jakości uwzględniającego aspekty społeczne i ekologiczne, tak aby ograniczyć do minimum wpływ produktów rolnych na środowisko w trakcie całego ich „cyklu życia”, a także wziąć pod uwagę wymagania społeczne, takie jak zasada równości, sprawiedliwe wynagrodzenie czy równowaga pomiędzy ogniwami łańcucha wartości.

6.3.2 System ten wymagałby dodania nowej informacji na etykiecie, ale pozwoliłby na odróżnienie produktów i producentów z punktu widzenia wzorcowych zachowań społecznych i ekologicznych. Różne organizmy publiczne i prywatne analizują obecnie możliwość stworzenia takiego systemu.

6.3.3 Nowy system powinien spełniać wymagania określone szeregiem norm ISO 1402X, a zwłaszcza posiadać takie cechy, jak dokładność, sprawdzalność, trafność i wiarygodność. W chwili jego tworzenia trzeba będzie określić jego podstawowe właściwości, a mianowicie:

- czy ma być jakościowy (logo lub inny system wskazujący na jakość) czy ilościowy (wskaźniki i ich wartości);
- czy ma polegać na samoocenie czy powinien obejmować proces certyfikacji;
- czy wskaźniki muszą być przestrzegane obowiązkowo (tak/nie), pojedynczo czy łącznie;
- w jaki sposób zapewnić przejrzystość.

⁽⁹⁾ Komunikat COM(2009) 234 w sprawie polityki jakości produktów rolnych.

7. Promocja produktów europejskich (europejskiego standardu jakości)

7.1 Choć Komitet wypowiedział się już na temat nieużywania marki opartej na wymaganiach UE (NAT/413⁽¹⁰⁾), to konieczne jest promowanie jakości europejskich produktów rolnych (obejmującej aspekt ekologiczny), by poprawić konkurencyjność wobec producentów z krajów trzecich.

7.2 EKES wzywa Komisję, by rozwijała odrębne narzędzia i instrumenty informacyjne dla sektora rolno-spożywczego, pozwalające podkreślać jakość produktów europejskich, w porozumieniu z zainteresowanymi stronami. W innych sektorach istnieją już – z zachowaniem odpowiednich różnic – identyfikatory umożliwiające konsumentom rozpoznanie produktów dobrej jakości. Jest to np. oznaczenie efektywności energetycznej (znak i klasyfikacja produktów według ich efektywności, co spowodowało wzrost zainteresowania producentów wydajniejszymi produktami) czy znak CE (spełnienie standardów bezpieczeństwa produktów sprzedawanych w Europie, co powoduje, że produkty importowane do Europy muszą odpowiadać normom europejskim).

7.3 Ponadto należy koniecznie lepiej informować o jakości (której poziom powinien być zasadniczo narzucony) poprzez kampanie z użyciem nośnej formuły lub sloganu i wskazaniem niektórych głównych cech jakościowych produktu. Kampanie te mogą dotyczyć pewnego rodzaju produktów (np. biologicznych czy ekologicznych) lub jednego produktu czy ich grupy.

8. W kierunku integracji środków (Integrated Product Policy)

8.1 Już w zielonej księdze z 7 lutego 2001 r. dotyczącej całościowej polityki w zakresie produktów mowa jest o integracji środków na rzecz podkreślenia walorów produktów ekologicznych przy użyciu wszystkich metod dostępnych dla administracji, od zakupu poprzez różnicowanie opodatkowania, aż po informowanie. W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów dotyczącym planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej mowa jest o tym samym zagadnieniu, jednak głównie w odniesieniu do produktów przemysłowych, praktycznie bez przywoływania produktów rolnych.

8.2 Aspektami wymagającymi dogłębnej analizy są: potencjał związany z zamówieniami publicznymi (obecnie bierze się pod uwagę tylko kwestie rolnictwa ekologicznego lub zintegrowanego i dobrostanu zwierząt), zachęty do stosowania odpowiedzialnych metod produkcji (subwencjonowanie produktów spełniających kryteria społeczne i ekologiczne) oraz informowanie konsumentów. Bardzo istotne jest tu podkreślenie konieczności włączenia wskaźników doskonałości jako punktu odniesienia dla produktów wysokiej jakości. Obecnie wielu konsumentów łączy jeszcze pojęcie jakości z zewnętrznym wyglądem produktu lub z innymi właściwymi mu cechami. Ponadto niektórzy konsumenci utożsamiają produkt „bio” z produktem doskonałym z punktu widzenia społecznego i ekologicznego, co nie zawsze jest pewne.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 218 z 11.9.2009.

8.3 Przewycięzenie dwoistości między deklaracjami etycznymi a rzeczywistymi zachowaniami tak ze strony konsumentów, jak i producentów i dystrybutorów będzie możliwe tylko dzięki wzajemnemu oddziaływaniu czynników podaży i popytu.

8.4 Na zakończenie EKES proponuje dokonanie analizy oddziaływania, by poznać argumenty za i przeciw wprowadzeniu proponowanych środków i ich wpływ na wspólnotowy model rolnictwa.

Bruksela, 28 kwietnia 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI
